

allerede vundet Hans Majestæt Kongens Stadsfæstelse. Det hedder i denne Grundlovsbestemmelse, at, efterat Rigsdagen i tvende ordentlige Samlinger i usorandret Stikkelse have vedtaget Forslaget til Grundlovsindfrænkningen, efterat dernæst i Overensstemmelse med Grundlovens § 100 nye Valg havde fundet Sted, og det tidligere vedtagne Forslag atter var vedtaget i usorandret Stikkelse, har Hans Majestæt stadfæstet denne Grundlovsbestemmelse saalydende: „§ 1 i Grundloven af 5te Juni 1849 indskrænktes til at gjælde for Kongeriget Danmarks særlige Anliggender.“ Fra det Dieblit, Hans Majestæt har stadfæstet denne Grundlovsindfrænkning, er altsaa retkligt Grundloven indskrænket. Ifølge § 5 vil det dernæst nærmere ved Lov blive afgjort, naar den factisk skal indskrænktes, samtidig med, at Fællesforfatningen træder i Kraft. Man var altsaa, den Gang, Sagen forhandlede paa Rigsdagen, freedet et vigtigt Skridt fremad. Grundlovsindfrænkningen havde paa grundlovmæssig Maade fundet Sted, og naar man da paa den Tid gav sig af med at knytte Forbehold dertil eller Forudsætninger til det Ja, man vilde give til Grundlovsindfrænkningens Ikrafttræden, saa gav man sig ind paa Noget, hvormed der skulde have været begyndt den Gang, da Grundlovsindfrænkningen først kom til Forhandling, efterat den allerede havde fundet Kongens Stadsfæstelse. Hvorledes Grundlovsindfrænkningen skulde være beskaffen, hvilke Betingelser den skulde være undergivet, var noget Givet, Noget, der allerede havde vundet Kongens Stadsfæstelse, og derfor noget Urokkeligt. Og naar man da derefter kom frem med Betingelser, saa stillede man Ændringsforslag til en Lov, som allerede var stadfæstet af Kongen, og altsaa allerede særdig; og hvilken Betydning kunne de da vel have? De ere det, som den ærede Forespørger saa rigtigt har sagt, de ere Kul og Intet.

Grundlovsindfrænkningen blev imidlertid forelagt dette Thing, behæftet med denne Forudsætning, og jeg skal ikke nægte, at i det første Dieblit, jeg saae den, fandt jeg megen Betænkelighed ved at gaae ind derpaa under

de Omstændigheder, som vare bekjendte, nemlig at Mange lagde Bøgt derpaa. Jeg vil erindre om, at Rigsdagen dengang befandt sig under et ikke lidet Tryk af Omstændighederne, det var en piinlig Stilling, hvori vi dengang befandt os. I en vis Henseende kan man sige, at Rigsdagen i Kraft af en Seir havde den Ret at tage en Beslutning efterat være blevet bekjendt med Fællesforfatningen. Den nød da Seirens Frugter. Men Nydelsen var ikke videre behagelig; det vide vi Alle. Dog, var det nu saaledes, at Rigsdagen befandt sig under et Tryk, da var det ikke mindre vist, at Regjeringen befandt sig under et Tryk, thi det er upaatvivleligt saaledes som en æret Rigsdagsmand for et Dieblit siden har yttret, at Regjeringen ikke vilde have erholdt det Ja til Fællesforfatningens Ikrafttræden, som den behøvede, hvis den ikke havde besluttet sig til at tage det med Forudsætningen (Grundtvig: Ja, det er jo beviist!). Spørgsmaalet antager jeg altsaa for den maa have været, om den vilde føre Forfatningsværket fremad trods en meningsløs Tilfætning, eller om den skulde lade det blive staaende. Regjeringen har da valgt den Wei at lade en Forudsætning blive staaende, som er Kul og Intet, som den ærede Forespørger har sagt, og trøstet sig med, at den var Kul og Intet. I den samme Betragtning søgte jeg min Trøst, da jeg sagde Ja. Efterat den ærede Forespørger i sit Foredrag havde staaet en Streg over den Betydning, han i Forespørgselen syntes at have tillagt Forudsætningen, saa maa Resultatet for ham blive det, at der til den ikke lader sig knytte nogen Forhaabning, hverken i den ene eller den anden Henseende, og Regjeringen har fra sit Standpunkt erklæret at være ganske enig deri; dette forekommer mig at være Udbyttet af den ærede Rigsdagsmands Forespørgsel.

Sammerich: Man har forundret sig over, at denne Forespørgsel er stillet, og at disse Sager ere bragte paa Bane; men jeg troer, at man snarere vilde have havt Grund til at undre sig, hvis det ikke saaledes var skeet, thi hvorledes er Stillingen? Stillingen er jo for Diebliffet den, at udenlandske Noter og den holsteenske Stænderforsamling have sat